

(м. КРАКІВ, ПОЛЬЩА)

(м. СВИШТОВ, БОЛГАРІЯ)

(м. МІТТВАЙДА, НІМЕЧЧИНА)

(м. ПРАГА, ЧЕХІЯ)

(м. ЯССИ, РУМУНІЯ)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ РИНКУ ТА
ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАН УКРАЇНИ
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ
ІМ. ДИМИТРА А. ЦЕНОВА
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ
ЯСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. А.Й. КУЗИ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

**26-27 квітня
2023 року**

**Збірник матеріалів XXI Міжнародної
науково-практичної конференції
Одеського національного
економічного університету**

*Матеріали публікуються в авторській редакції
з незначною загальною правкою укладачів, відповідальність за зміст
та достовірність досліджень несуть автори.*

*Відповідальні за випуск, укладачі:
Батанова Т. В., Будна В. О., Ігнатенко Р. В.*

Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях : зб. матеріалів XXI Міжнар. наук.-практ. конф. Одеського національного економічного університету, 26-27 квітня 2023 р. Одеса : ОНЕУ, 2023. 368 с.

Особливості розвитку економіки України протягом останніх років характеризуються процесом системної інституціональної трансформації. Відбуваються глибокі економічні зміни, активно формуються нові підходи до управління економікою, вдосконалюються ринкові методи господарювання, реалізуються євроінтеграційні процеси та здійснюються адаптація та зміни українського законодавства відповідно до нормативної бази ЄС.

Складність та суперечливість сучасних трансформаційних процесів, нагальність розв'язання цих та інших проблем обумовлює актуальність та прикладне значення їх усебічного вивчення та об'єктивної економіко-правової оцінки. Сучасні виклики для світової економіки, пов'язані з подоланням наслідків пандемії COVID-19, а також руйнівні наслідки для усіх сфер життєдіяльності України в умовах військової агресії з боку Російської Федерації, потребують переосмислення соціально-економічних процесів, які відбуваються, та прийняття адаптивних або, в деяких випадках, радикальних рішень в управлінні країною та захисту її національних інтересів.

Конференція покликана консолідувати науковців та фахівців навколо вирішення економічних проблем, які постають перед нашою країною в цих складних умовах.

Матеріали конференції орієнтовані на науковців, аспірантів та студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти, а також фахівців економічних підрозділів підприємств та організацій.

Найбільш розповсюдженими є якісні та кількісні методи. Кількісні методи пов'язані здебільшого з розрахунком відносних величин (індексів, коефіцієнтів), тобто ранжування факторів за критеріями та визначання виду інформації, яка має найбільше значення. Вони допомагають вирішити математичними методами питання організації, оптимізації інформаційних потоків. Однак у деяких кількісних методах використовують вагові коефіцієнти, визначені експертами, тому методика не позбавлена суб'єктивізму.

Якісні методи оцінювання переважно мають низький ступінь математичної формалізації і пов'язані з експертними оцінками. Вони не дають змоги використовувати оцінку інформаційних потоків в процесі аналізу, не вирізняються науковою суворістю, їм властива суб'єктивність і умовність. Утім, якісні методи достатньо гнучкі і дають змогу оцінити реальні факти, а не абстрактні цифри, якщо використовувати достовірну інформацію [3, с. 113]. В якості експертів можуть виступати як менеджери так і працівники підприємства. Для більш достовірної оцінки потрібно використовувати від п'ятиох експертів, але це залежить від величини підприємства: чим більше працівників на підприємстві, тим більше потрібно експертів. Експерт, керуючись власним досвідом і професійним судженням, сформованим роками практики, може визначити яка саме інформація допомагає йому приймати управлінські рішення, яким чином інформація може бути структурована, з якою частотою потрібно оновлювати інформацію тощо. Якісні методи можуть бути своєрідною перевіркою кількісних методів в реальності, і якщо кількісні методи – це математичні моделі, то якісні методи враховують думку реальних людей і дозволяють відкоригувати деякі результати кількісних досліджень в умовах реальності. Тому, вважаємо, що важливо поєднувати кількісні та якісні методи для більш достовірної оцінки інформаційних потоків.

Література

1. Петросян В. Е. Формування системи управління інформаційними потоками на підприємстві. *Економіка і менеджмент 2022 : перспективи інтеграції та інноваційного розвитку* : зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 11–12 квітня 2022 р.) : у 5 т. Т. 5 : Стратегічне управління та управління закладами охорони здоров'я в сучасних економічних умовах. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. С. 42–43.
2. Рибачук Н. В., Журко Т. О., Сіденко Ю. В. Аналіз кількісних та якісних методів оцінки ефективності маркетингової діяльності. *Агросвіт*. 2016. № 6. С. 32–37.
3. Кваско А. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Наукові записки*. 2017. № 1 (54). С. 111–118.

УДК 338.436:339.562/564

Кошельок Галина Володимирівна

д. е. н., доцент, професор кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності,
Одеський національний економічний університет (Україна)

Трикуліч Павло Павлович

аспірант кафедри економіки підприємства та організації підприємницької діяльності,
Одеський національний економічний університет (Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ ПІДПРИЄМСТВА

JEL classification: M210; O310

Штучний інтелект – це технологія, яка наразі вже присутня у нашому житті та є невід'ємною частиною майбутнього розвитку технологій. Використання цієї технології у логістичних системах стало актуальною темою останнього десятиліття. Оскільки компанії прагнуть оптимізувати свою діяльність і скоротити витрати, штучний інтелект став рішенням, яке обіцяє оптимізувати логістичний процес. Алгоритми штучного інтелекту мають здатність аналізувати величезні обсяги даних у режимі реального часу та надавати інформацію, яку можна використовувати для підвищення ефективності, зниження витрат і покращення загального досвіду клієнтів.

Однією із найбільш критичних функцій логістичних систем є оптимізація планування маршруту. Зазвичай планування маршруту виконується вручну, що може зайняти багато часу та бути

вразливим до людських помилок. За допомогою алгоритмів штучного інтелекту логістичні компанії можуть автоматизувати процес планування маршруту та зробити його більш ефективним і точним. Дані алгоритми можуть враховувати різноманітні фактори, які впливають на планування маршруту, наприклад схему руху, погодні умови та будівництво доріг [1]. Аналізуючи історичні дані, алгоритми штучного інтелекту також можуть передбачати майбутні моделі трафіку та відповідно коригувати маршрути. Це дає змогу логістичним компаніям вибирати найбільш ефективний маршрут для кожного вантажу, що призводить до скорочення витрат на паливе та часу доставки. Ще одна перевага планування маршруту на основі штучного інтелекту – це можливість враховувати різні обмеження та вимоги. Наприклад, для деяких відправлень може знадобитися певний тип транспортного засобу чи обладнання, або їх потрібно буде доставити протягом певного терміну. Алгоритми штучного інтелекту можуть враховувати всі ці фактори під час визначення оптимального маршруту.

Для компаній є дуже важливим відстеження у режимі реального часу, воно дозволяє контролювати стан своїх відправлень і надавати точну інформацію клієнтам. Часто відстеження здійснюється за допомогою ручних процесів, які схильні до помилок і затримок. За допомогою логістичних систем на основі штучного інтелекту, компанії можуть відстежувати свої відправлення в режимі реального часу та надавати клієнтам актуальну інформацію про статус їхніх замовлень. Алгоритми штучного інтелекту дозволяють логістичним компаніям збирати дані з різних джерел, таких як датчики, GPS та RFID-мітки, щоб відстежувати статус кожного відправлення. Потім ці дані аналізуються в режимі реального часу, щоб надати точну інформацію про місцезнаходження, стан і приблизний час доставки кожного вантажу. Надаючи клієнтам відстеження та видимість у реальному часі, логістичні компанії можуть покращити загальний досвід клієнтів і зменшити кількість запитів і скарг [2].

Важливою складовою оптимізації процесів є управління запасами. Це передбачає підтримку оптимального рівня запасів при мінімізації витрат. Традиційно управління запасами здійснювалося за допомогою ручних процесів, які займали багато часу та були схильні до помилок. За допомогою логістичних систем на основі штучного інтелекту компанії тепер можуть ефективніше й точніше оптимізувати рівень своїх запасів. Алгоритми штучного інтелекту дозволяють логістичним компаніям збирати й аналізувати величезні обсяги даних про історичний попит, прогнози продажів, терміни виконання та інші важливі фактори для визначення оптимальних рівнів запасів. Цей аналіз дозволяє компаніям точніше прогнозувати попит і відповідним чином коригувати рівень запасів, зменшуючи ризик їх дефіциту та надмірної кількості. Оптимізуючи рівень запасів, логістичні компанії можуть зменшити витрати на їх зберігання, звільнивши капітал для інших інвестицій [3]. Це може допомогти підвищити прибутковість і дати можливість компаніям надавати кращі послуги клієнтам. Управління запасами на основі штучного інтелекту також дозволяє компаніям швидко реагувати на зміни попиту, знижуючи ризик вичерпання запасів і гарантуючи, що клієнти отримають свої замовлення вчасно.

Також важливим є прогнозування технічного обслуговування. Це передбачає використання аналізу даних для прогнозування необхідності обслуговування такого обладнання, як вантажівки, навантажувачі та конвеєрні системи. Найпоширеніша практика технічного обслуговування, передбачає виконання планового технічного обслуговування обладнання на основі заздалегідь визначених графіків або реагування на поломки, коли вони виникають. Однак ці методи часто неефективні та можуть призвести до збільшення часу простою, витрат на обслуговування та втрати продуктивності. Логістичні системи на основі штучного інтелекту можуть допомогти компаніям передбачити, коли потрібне технічне обслуговування, аналізуючи дані датчиків, журнали обладнання та інші джерела. Цей аналіз дозволяє компаніям виявляти закономірності та аномалії, які можуть вказувати на потенційні збої обладнання, ще до їх виникнення. Передбачаючи, коли потрібне технічне обслуговування, логістичні компанії можуть планувати технічне обслуговування в періоди низької активності, зменшуючи вплив на роботу та мінімізуючи час простою. Також, це може допомогти забезпечити оптимальну роботу обладнання. Виявляючи та виправляючи потенційні проблеми до того, як вони призведуть до поломки, компанії можуть підтримувати обладнання в кращому стані, зменшуючи потребу у ремонті та продовжуючи термін його експлуатації. Це може допомогти зменшити витрати на обслуговування та підвищити прибутковість.

Однією з основних проблем впровадження штучного інтелекту в логістичні системи є складність залучення даних. Логістичні операції генерують величезну кількість даних, включаючи інформацію про рівень запасів, маршрути транспортування та замовлення клієнтів. Ці дані мають бути належним чином оброблені та проаналізовані, щоб отримати значущу інформацію та оптимізувати логістичні операції. Однак алгоритмам штучного інтелекту важко обробити ці дані через їх складність і мінливість. Як наслідок, розробка ефективних логістичних систем на основі

штучного інтелекту вимагає значного технічного досвіду та ресурсів.

Логістичні системи на основі штучного інтелекту трансформують галузь логістики, надаючи компаніям можливість оптимізувати свою діяльність і зменшити витрати. Оскільки застосування штучного інтелекту продовжує зростати, ми можемо очікувати подальшого покращення ефективності, досвіду клієнтів і впливу на навколишнє середовище. Зрозуміло, що штучний інтелект відіграватиме вирішальну роль у майбутньому логістики, і компанії, які використовують цю технологію, матимуть хороші можливості для досягнення успіху в галузі, що швидко змінюється.

Іншою технічною проблемою є забезпечення надійності та точності алгоритмів штучного інтелекту [4]. Хоча штучний інтелект може надати значні переваги в оптимізації логістичних операцій, необхідно забезпечити надійність і точність його алгоритмів, щоб запобігти помилкам або упередженням, які можуть призвести до неоптимальних рішень. Це вимагає постійного моніторингу та тестування алгоритмів з метою забезпечення їх точності та ефективності.

Використання штучного інтелекту в логістичних системах також викликає низку етичних проблем. Однією з таких проблем є потенційний вплив на робочі місця в логістичній галузі. Логістичні системи на основі штучного інтелекту мають потенціал для автоматизації багатьох завдань, які раніше виконували люди, що призведе до потенційної втрати робочих місць. Тому компанії повинні переконатися, що впровадження штучного інтелекту в логістичні системи здійснюється відповідальним і етичним способом, беручи до уваги вплив на працівників і суспільство.

Таким чином, логістичні системи на основі штучного інтелекту трансформують галузь логістики, надаючи компаніям можливість оптимізувати свою діяльність і зменшити витрати. Штучний інтелект відіграватиме вирішальну роль у майбутньому логістики, і компанії, які використовують цю технологію, матимуть усі шанси для досягнення успіху в галузі, що швидко змінюється.

Література

1. *Unlocking the Value of Artificial Intelligence (AI) in Supply Chains and Logistics*. URL: <https://throughput.world/blog/ai-in-supply-chain-and-logistics> (access date: 07.04.2023).
2. *AI in Logistics: How Artificial Intelligence is Transforming the Logistics Industry*. URL: <https://www.europeanbusinessreview.com/ai-in-logistics-how-artificial-intelligence-is-transforming-the-logistics-industry> (access date: 07.04.2023).
3. *Bringing Operational Success by Applying AI in Logistics and Supply Chain Management*. URL: <https://nexocode.com/ai-in-logistics> (access date: 10.04.2023).
4. *Disadvantages Of Ai In Supply Chain*. URL: <https://www.alibabacloud.com/topic-center/tech/19tggrvkimpw-disadvantages-of-ai-in-supply-chain-alibaba-cloud> (access date: 10.04.2023).

УДК 005.12:502.131.1

*Литвинюк Максим Васильович
аспірант кафедри менеджменту,
Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)*

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

JEL classification: M100; M290

Підприємства України вже більше року стикаються з викликами, небаченими за всю історію незалежності держави. Повномасштабне військове вторгнення з півночі, сходу та півдня державних кордонів завдало потужного удару по всіх ланках вітчизняної економічної системи. Ми маємо падіння виробництва основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України; блокування морських шляхів; понівечені транспортно-логістичну, соціальну, маркетингову та інженерну інфраструктури українських міст та цілих регіонів; відтік кадрів за кордон та лише часткова релокалізація бізнесу на захід держави, що гальмує активне економічне життя мільйонів українців. Втім, вітчизняні підприємства тримають економічний фронт, який важливий не тільки в умовах війни, а й для успішної відбудови та розвитку економіки після нашої перемоги. Успіхи на економічному фронті значною мірою залежать від спроможності системи